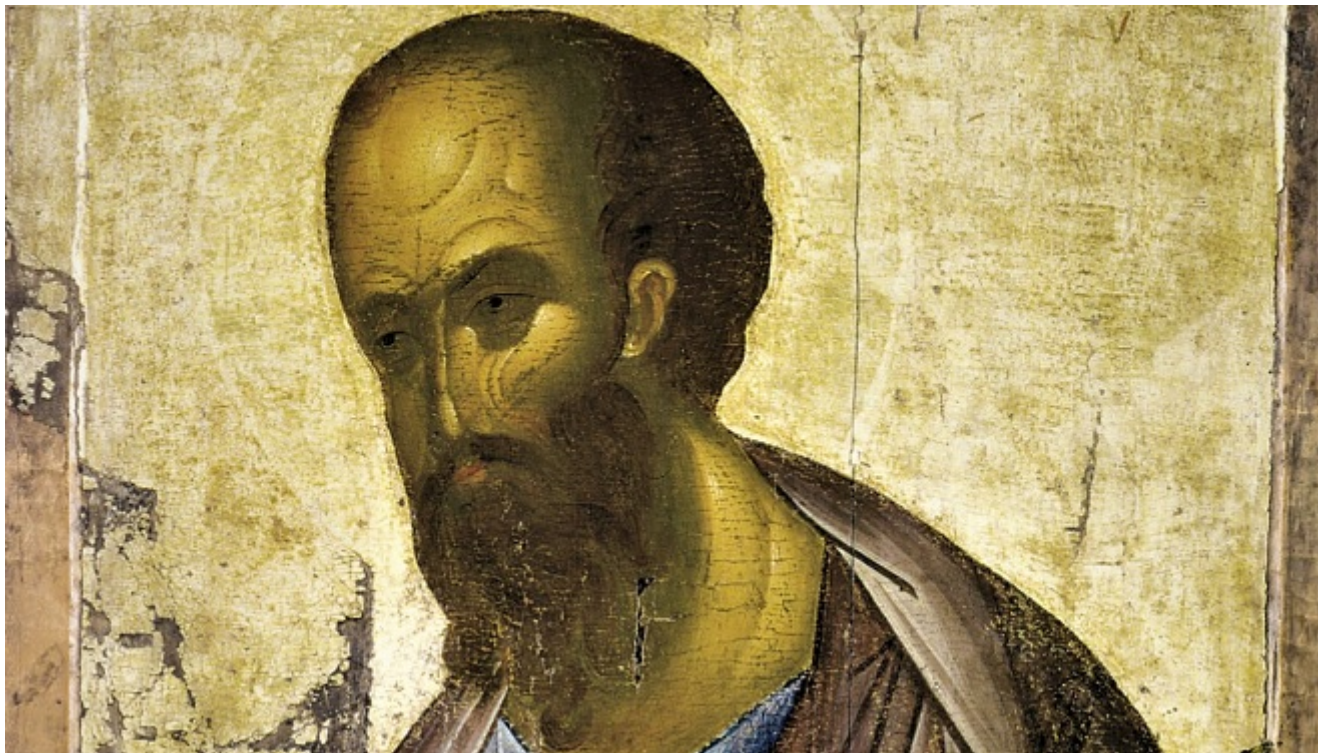

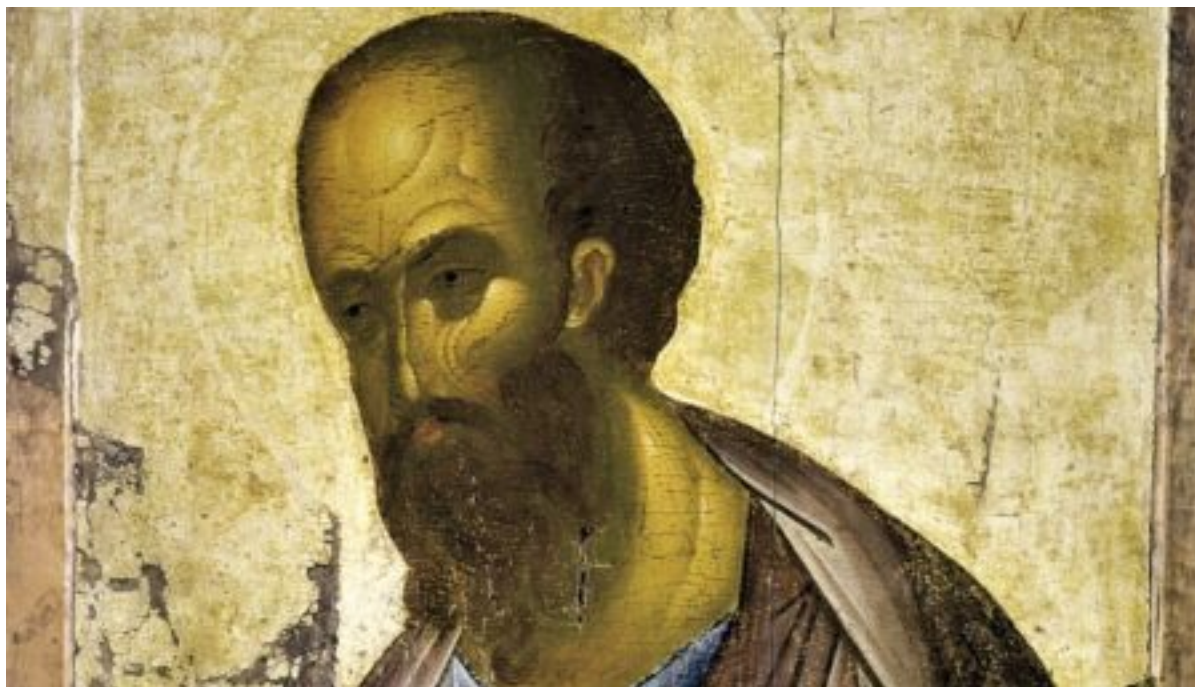
28 Ιουνίου 2022

Γιατί ο απόστολος Παύλος και ο Μέγας και άγιος Κωνσταντίνος πολεμούνται ανά τους αιώνες;

/ [Αγίων και Γερόντων παραινήσεις](#)

†[Αρχιμανδρίτης Ανανίας Κουστένης](#)

Απόστολος Παύλος. Εικόνα αγίου Αντρέι Ρουμπλιόφ.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Οι άγιοι Κωνσταντίνος και Παύλος

Με ρώτησε κάποιος προχθές, σεβαστοί μου Γέροντες και αγαπημένοι αδελφοί μου, γιατί ο Μέγας των εθνών σαηνευτής απόστολος Παύλος, καθώς και ο Μέγας και ισαπόστολος άγιος Κωνσταντίνος πολεμούνται από πολλούς και διάφορους, ανά τους αιώνες. Αυτό έχει μεγάλη σημασία. Και όντως ευχαριστώ τον αδελφό, που μου έχανε αυτή την ερώτηση. Το γιατί είναι απλό και βαθύ συνάμα. Και δύσκολο.

Ο Μέγας των εθνών σαηνευτής απόστολος Παύλος έκαμε τόσο έργο, τόσο σημαντικό και τόσο μεγάλο, που κανείς άλλος δεν το έκαμε μετά τον Χριστό και την Παναγιά πάνω στη γης. Ήταν το στόμα του Χριστού. Συστηματοποίησε τη διδασκαλία του Χριστού. Κι έφερε το όνομά Του έως εσχάτου της γης. Και το εβάστασε ενώπιον εθνών και βασιλέων. Και επόμενον ήτο αυτό να κινήσει το μίσος και την έχθρα και την μήνιν του αντιδίκου διαβόλου και των οργάνων αυτού από τότε, μέχρι και σήμερα.

Πολλοί σήμερα, μορφωμένοι, διανοούμενοι, Έλληνες και ξένοι, αντιπαρατίθενται με τον μεγάλο απόστολο Παύλο. Έχουν βαθιές προκαταλήψεις απέναντι του και μας τα λένε, κατά ένα περίπλοκο τρόπο.

Δεν μπορούν, φυσικά, να αρνηθούν το μεγαλείο και την προσφορά, αλλά και συνάμα κάνουν, ό,τι μπορούν περισσότερο, προκειμένου να τα μειώσουν. Και τι

δείχνει αυτό; Το μεγαλείο του αποστόλου Παύλου και την ανυπολόγιστη προσφορά του στην Εκκλησία και την οικουμένη. Κι εδώ ισχύει αυτό που πολλές φορές έχουμε αναφέρει και που είπε ο μεγάλος Θεόδωρος Κολοκοτρώνης: «Έχετε δει, μπρε, να πετροβολούν πλατάνια; Τις καρυδιές πετροβολούν, που έχουνε καρύδια».

Βάλλεται, λοιπόν, ο μέγας σαγηνευτής των εθνών. Μα και στην εποχή του το ίδιο εγίνετο. Και μάλιστα, οι συμπολίται του Ιουδαίοι, που έχασαν το πρωτοπαλλήκαρό τους, δεν τον άφησαν σε ησυχία ούτε μια μέρα. Και αυτό αποτελούσε σκόλωπα εν τη σαρκί του. Εμπόδιο. Ασθένεια. Δυσκολία. Και πόνο άφατο για τον απόστολο Παύλο. Είναι δε, μέσα στις 14 διασωθείσες Επιστολές του, μεγάλα τα νοήματα και υψηλότητα. Κι ο τρόπος που τα διατύπωνε μοναδικός κι ανεπανάληπτος.

Ο απόστολος Παύλος έχει το δικό και καταδικό του προσωπικόν ύφος και ήθος. Σε σημείο που ο άλλος μέγας πρωτοκορυφαίος απόστολος Πέτρος να συνιστά στους αναγνώστες των Επιστολών του, των Καθολικών δύο Επιστολών του, να προσέχουν τον απόστολο Παύλο, να προσέχουν πώς τον διαβάζουν και πώς τον κατανοούν, διότι διαστρέφουν πολλά απ' τα νοήματά του, προς ιδίαν απώλειαν. Γι' αυτό και όσοι θέλουν να καταλάβουν τον μεγάλο σαγηνευτή των εθνών, καλό είναι να διαβάζουμε την ερμηνεία την έγκυρη, που έχει κάνει επάνω στις Επιστολές του, κυρίως και κατ' εξοχήν, ο ιερός Χρυσόστομος.

Ο άγιος Ιωάννης, ο χρυσός την γλώτταν, χρυσός και την καρδίαν. Ο οποίος ερμήνευσε τα έργα του αποστόλου Παύλου, όσο κανείς άλλος καλύτερα. Αναφέρει η παράδοσις ότι πήγε ο διάκονός του μια μέρα να τον φωνάξει από το γραφείο, από το ερημητήριο, απ' το καταφύγιο που είχε, απ' το σπουδαστήριο, για κάποια υπόθεση. Κάποιος τον ζητούσε από τους μεγάλους. Ο Ιωάννης πήγαινε και στους μικρούς περισσότερο. Λοιπόν. Και καθώς κτυπούσε και δεν άνοιγε, κοιτάζει απ' την κλειδαρότρυπα.

Είχε ακούσει κουβέντα. Και τι βλέπει; Τον άγιο Ιωάννη να γράφει και στο αυτί του, κοντά του, να είναι ποιος ο μέγας σαγηνευτής των εθνών απόστολος Παύλος και να του εξηγεί τις Επιστολές του.

Γι' αυτό λέει μια ωραία, έτσι, σοφία χριστιανική: «Στόμα Χριστού Παύλος, στόμα Παύλου Ιερός Χρυσόστομος».

Τι είναι κι ο ιερός Χρυσόστομος! Τι μεγαλείο! Τι χρυσορυχείο! Τι ρήτορας! Τι γλαφυρότητα έχει! Τι τρόπο! Τον διαβάζεις και παθαίνεις. Τι ελληνικά υπέροχα! Τι σοφία μοναδική! Τι ύψος νοημάτων! Τι πέλαγος δογμάτων! Τι έχει, αλήθεια, Εκκλησία μας η ορθόδοξη! Τι πλούτο, τι θησαυρό, τι μεταλλείο, τι χρυσορυχείο! Τα διάβαζαν οι αιώνες αυτά.

Και θυμήθηκα εδώ τώρα, αυτή τη στιγμή, το μεγάλο Κόντογλου, που σαν αυτό τον μήνα, δεν θυμάμαι ακριβώς τη μέρα, 15 Ιουλίου, μάλλον, εφονεύθη στην Αθήνα στα 1965, από αυτοκίνητο, που έλεγε τα αθάνατα λόγια: «Κακόμοιρη Ελλάς, εσύ πάντοτε εφώτιζες έθνη και λαούς. Και έκανες παιδιά στους ξένους. Σήμερα, όμως, έμεινες στείρα και άκληρη, γιατί τα ίδια τα παιδιά σου δεν θέλουν, να σε ξέρουν».

Μεγάλη κουβέντα αυτή. Δυστυχώς είν' αλήθεια. Δυστυχώς είν' αλήθεια! Γιατί οι μεγαλύτεροι εχθροί της Ελλάδος είναι οι Έλληνες. Και διάβαζα, πάλι, σήμερα, κάποιο σοφό που έλεγε: «Η σωτηρία της Ελλάδος και της ελληνικής γλώσσας και διανοήσεως θα προέλθει από τους ξένους».

Θα διαβάσατε στις εφημερίδες αυτό τον καιρό, πως δύο Βάσκοι Ευρωβουλευτές - Βάσκοι Ευρωβουλευτές!- υπέβαλαν υπόμνημα στην Ευρωβουλή και ζητούσαν -και ζητούν, δηλαδή- η ελληνική γλώσσα, και μάλιστα η αρχαία, να γίνει επίσημη γλώσσα της Ενωμένης Ευρώπης.

Πάντοτε δε οι Ισπανοί, κι είναι προς τιμήν τους, είναι Φιλέλληνες. Από τα αρχαία χρόνια. Έδωσαν αυτοκράτορες, όπως τον Αδριανό και άλλους, στο Ρωμαϊκό κράτος, οι οποίοι βοήθησαν και τους Έλληνες. Στο δε Βυζάντιο έδωσαν τον μεγαλύτερο αυτοκράτορα, μετά τον Μεγάλο Κωνσταντίνο. Τον άγιο και Μέγα Θεοδόσιο. Ο Θεοδόσιος ήταν Ισπανός. Αλλά ήταν λάτρης της ελληνικής γλώσσας και της ορθοδοξίας. Σε καιρό που εμαίνετο ο Αρειανισμός. Η ειδωλολατρία. Και υπήρχε και εβάσταζε η λεγόμενη μεγάλη μετανάστευση των λαών.

Ποιος έσωσε τότε, κατά το ανθρώπινον, την ορθοδοξία και τον ελληνισμό; Ο άγιος και Μέγας Θεοδόσιος!

Θα το διαλαλούν οι αιώνες. Θα το οφείλομε πάντοτε. Θα τον μνημονεύομε μ' ευγνωμοσύνη, έστω κι αν μερικοί, Έλληνες και μη, προσπαθούν να λασπώσουν τον μέγα αυτοκράτορα, τη μέγιστη προσφορά του. Να το διακηρύσσουμε «*inibi et orbi*» [«στην πόλη και την οικουμένη»] αυτό το πράγμα, αδελφοί μου χριστιανοί. Και να επανέλθομε στις πηγές μας τις ζωοποιές. Στην ελληνορθοδοξία μας, τη φιλοπατρία μας. Στην αγία μας ιστορία. Και να γίνομε πάλι Έλληνες. Φιλοπάτριδες. Ορθόδοξοι. Γενναίοι. Ήρωες. Και μην ακούμε εκείνους, οι οποίοι ξέχασαν την πατρίδα και την Εκκλησία.

Αυτοί οι καημένοι είναι δυσκολεμένοι. Αυτοί έχουν υποκύψει στον πειρασμό της νεοειδωλολατρίας και σε κάθε ξενισμό και σε κάθε κακό. Η Εκκλησία τι κάνει; Δεν τους καταράται. Όχι μόνο δεν τους καταράται, αλλά τι; Τους κλαίει.

Ο απόστολος Παύλος, ο μέγας, έκλαιγε τους εχθρούς του σταυρού. «Ων Θεός η κοιλία και το τέλος απώλεια», όπως γράφει στις «Επιστολές» του τις αθάνατες. Έκλαιγε. Η Εκκλησία είναι μάνα. Και κλαίει τα παιδιά της. Κλαίει τους ανθρώπους. Κλαίει τα πάντα. Γιατί έτσι είν' η μάνα. Δεν μπορεί ν' αρνηθεί τα παιδιά της και πιο πολύ κλαίει γι' αυτά, που είναι δυσκολεμένα. Γι' αυτά που την έχουν αφήσει. Γι' αυτά, που την πολεμάνε. Και γι' αυτό τι κάνει η Εκκλησία; Πάντοτε, μα πάντοτε, κερδίζει.

Πώς ο απόστολος των εθνών, ο απόστολος Παύλος, κέρδισε τα έθνη; Με την απύθμενη και ουρανομήκη αγάπη του. Ο Παύλος αγαπούσε εχθρούς και φίλους. Πάντα τα έθνη. Και περισσότερο τους ομοφύλους του, τους συμφυλέτες, όπως τους λέει, Ιουδαίους. Τους οποίους αγαπούσε ως τα μεσούρανα.

Και έλεγε, να γίνει αυτός ανάθεμα, που είπαμε προχθές, να πάει στην κόλαση ο μέγας Παύλος, να χωριστεί από τον Χριστό, που έλεγε, «τις ημάς χωρίσει από της αγάπης του Χριστού;», αρκεί εκείνοι να σωθούν. Αρκεί, εκείνοι να πάνε στον παράδεισο.

Και βλέπομε εκείνοι, και οι τούτων όμοιοι, να πολεμούν, μέχρι σήμερα, τον μέγα των εθνών σαηνευτή, ο οποίος, ευρισκόμενος στο θρόνο του Εσφαγμένου αρνίου, παρακαλεί και γι' αυτούς και για όλα τα έθνη. Και γράφει με περισσή στοργή και τρυφερότητα και αγάπη προς τους Ρωμαίους, στην Επιστολή του «Προς Ρωμαίους», ότι: Δεν απώθησεν ο Θεός τον λαόν Του τον Ισραήλ, τους Εβραίους, δεν τους απώθησεν. Δεν τους αρνήθηκε. Παρότι εκείνοι Τον αρνήθηκαν και Τον εσταύρωσαν. Κι όχι όλοι, βέβαια. Αλλά απλά, αφού δεν Τον ήθελαν και αφού Τον εσταύρωσαν και Τον εθανάτωσαν και Αυτός Ανέστη, τι έκανε; Εστράφη προς τα έθνη. Για να τους κάνει να ζηλέψουν. «Ίνα παραζηλώσονται».

Για να καταζηλέψουν. Για να πούνε: «Βρε, μας άφησε. Μας εγκατέλειψε. Και Τον είχαμε στα χερίά μας, κι ήταν δικός μας και καταδικός μας, τώρα ας πάμε κι εμείς από κοντά».

Συνέχεια εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=345369>

Εξεφωνήθη την 4η Ιουλίου 2001.

Από το βιβλίο του μακαριστού Αρχιμανδρίτη, π. Ανανία Κουστένη, «Αγιολόγιο», τόμος δ', των εκδόσεων Ακτή, Λευκωσία 2009.

<https://bit.ly/3bsYYuR>